

POSTANOWIENIE

30 sierpnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Marcin Krajewski

na posiedzeniu niejawnym 30 sierpnia 2024 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa F. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.
przeciwko M.O., J.O., J.D., A.D.
o wydanie nieruchomości,
na skutek skargi kasacyjnej F. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi
z 27 czerwca 2022 r., I ACa 1605/21,

1. odrzuca skargę kasacyjną co do punktu I zaskarżonego wyroku;

2. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w pozostałym zakresie;

2. zasądza od F. sp. z o.o. w W. na rzecz M.O. i J.O. po 1350 zł zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego z odsetkami ustawowymi za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia orzeczenia zobowiązanemu do dnia zapłaty.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 27 czerwca 2022 r. Sąd Apelacyjny w Łodzi zmienił wyrok Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim z 28 czerwca 2021 r. w zakresie

rozstrzygnięcia o kosztach (pkt I), a w pozostałej części oddalił apelację powoda (pkt II) i rozstrzygnął o kosztach postępowania apelacyjnego (pkt III).

Powód wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego, zaskarżając go w całości. Powołał się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) oraz na potrzebę wykładni budzących poważne wątpliwości przepisów prawa (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.). W ramach przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. skarżący pyta, czy ustawa z dnia 11 września 2015 r. o uprawnieniach do mienia F. ma charakter wyłączeniowy. Uzasadniając istnienie przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., powód wskazał, że wątpliwości interpretacyjne wywołują art. 4 ust. 1 pkt 1 i 2 w zw. z art. 2 pkt 1, 2 i 4 oraz art. 11 ustawy z 11 września 2015 r.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwani wnieśli m.in. o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania oraz o zasądzenie od powoda na ich rzecz kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Jedną z przesłanek dopuszczalności środka zaskarżenia jest interes prawny w zaskarżeniu. Dla jego powstania konieczne jest istnienie stanu pokrzywdzenia orzeczeniem (*gravamen*), który występuje, gdy zaskarżone orzeczenie narusza interesy skarżącego (zob.m.in. uchwałę składu siedmiu sędziów SN z 15 maja 2014 r., III CZP 88/13, OSNC 2014, nr 11, poz. 108; postanowienia SN: z 25 lutego 2015 r., V CSK 450/14; z 16 kwietnia 2021 r., I CSK 484/20, i z 31 stycznia 2022 r., I CSK 1578/22). Rozstrzygnięcie w zakresie, w jakim Sąd Apelacyjny zmienił rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego dotyczące kosztów procesu, jest dla powoda korzystne. Nie ma on w tym zakresie interesu prawnego w zaskarżeniu, co powoduje częściowe odrzucenie skargi kasacyjnej jako niedopuszczalnej na podstawie art. 398⁶ § 2 i 3 k.p.c.

W pozostałym zakresie należy wskazać, że Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność

postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Skarga kasacyjna stanowi nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, którego celem jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa, usunięcie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych. Ograniczenie przesłanek do czterech ma zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane te funkcje, a skarga kasacyjna nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej sprawie.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. może być wyłącznie problem o charakterze prawnym, a nie faktycznym lub wynikającym ze stwierdzonych przez skarżącego uchybień sądu. Jego rozstrzygnięcie powinno stwarzać realne i poważne trudności, mieć znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, na tle której zostało sformułowane, a także innych potencjalnych lub rzeczywiście toczących się spraw. Skarżący powinien w tym przypadku przedstawić pogłębioną argumentację. Zagadnienie prawne nie może odnosić się do subiektywnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego (zob. np. postanowienia SN: z 16 maja 2018 r., II CSK 15/18; z 24 kwietnia 2018 r., IV CSK 552/17; z 19 kwietnia 2018 r., I CSK 709/17, i z 10 kwietnia 2018 r., I CSK 733/17).

Powołanie się na przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wskazania na występujące w orzecznictwie sądowym rozbieżności wynikające z dokonywania przez sądy różnej wykładni przepisu; konieczne jest także wskazanie rozbieżnych orzeczeń, dokonanie ich analizy i wykazanie, że rozbieżność wynika z różnej wykładni przepisu (zob. postanowienie SN z 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, z 30 listopada 2023 r., I CSK 200/23, i z 30 listopada 2023 r., I CSK 291/23).

Udzielenie odpowiedzi na pytanie sformułowane przez skarżącego pozostaje bez znaczenia dla niniejszej sprawy, gdyż z ustaleń Sądów pierwszej i drugiej instancji wynika, że nieruchomości, której wydania żąda powód, według stanu na 31 sierpnia 1997 r. nie była składnikiem mienia F.. Z tej samej przyczyny dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy nie miałaby znaczenia wypowiedź Sądu

Najwyższego dotycząca wykładni przepisów ustawy z 11 września 2015 r. Niezależnie od tego wniosek skarżącego w zakresie przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. nie został sformułowany prawidłowo. Skarżący nie przytoczył bowiem rozbieżnych rozstrzygnięć sądów, nie dokonał ich analizy i nie wykazał, że rozbieżność ta wynika z odmiennej wykładni tych samych przepisów.

Z tych przyczyn należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w pozostałym zakresie (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1, 1¹, 3 i 4 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 6 oraz § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.

Suma zwrotu została rozdzielona na pozwanych w częściach równych (zob. uchwałę SN z 16 listopada 2023 r., III CZP 54/23, OSNC 2024, nr 6, poz. 57).

(E.M.)

[ał]